

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

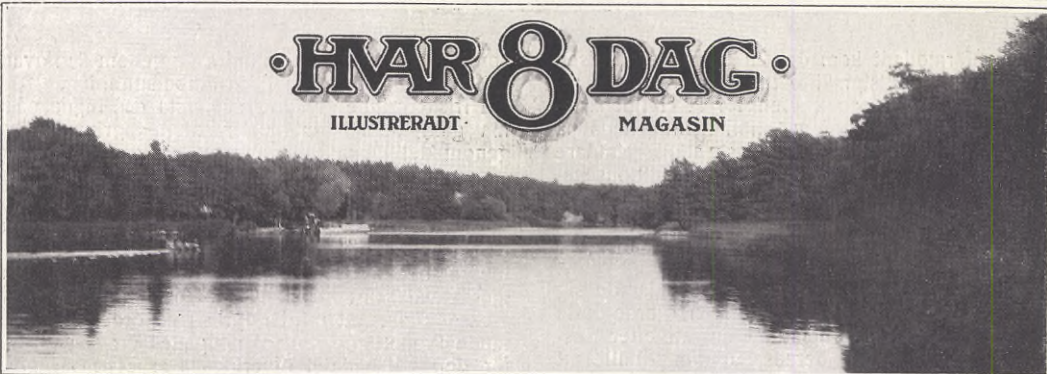
This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

MOTIV FRÅN DJURGÅRDSBRUNNSVIKEN. — AMATÖRFOTO. I. BJÖRNBERG, STOCKHOLM.

18:DE ÅRG

DEN 8 JULI 1917

N:o 41

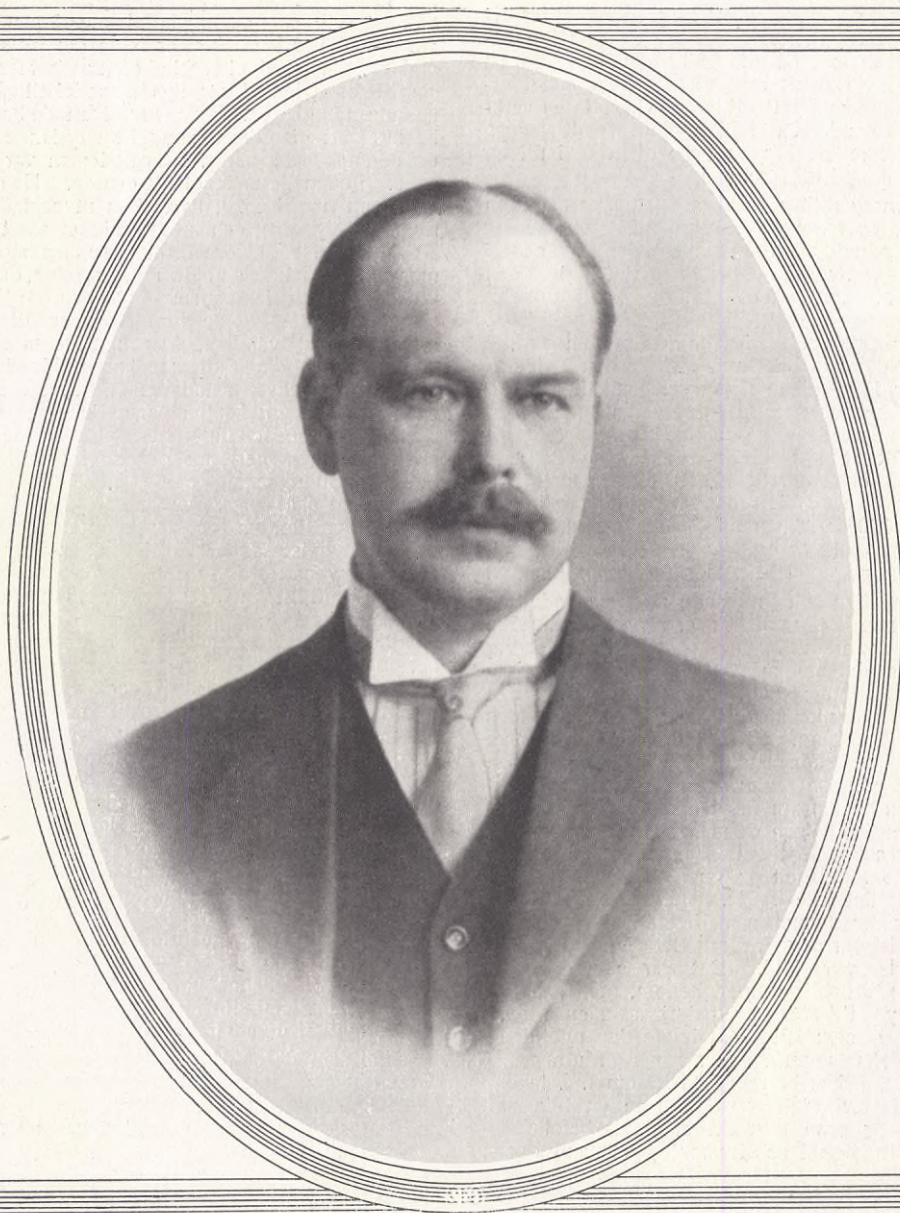

Foto. Flodin, Stockholm.

WALTER MURRAY.
STATSRÅD OCH CHEF FÖR CIVILDEPARTEMENTET.

Klische: Linus Sjöberg.

WALTER MURRAY.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Alldeles oförmodadt kom den 29 juni underrättelsen om ett partiellt ministerskifte inom den svenska regeringen. Statsrådet och chefen för k. civildepartementet, hr Oscar von Sydow erhöll nämligen då på begäran afsked och efterträdades af sin ställföreträdare å Norrbottens läns landshöfdingestol, expeditionschefen i ecklesiastikdepartementet och hofrättsrådet i Svea hofrätt Walter Murray. För att förekomma kannstöperier om anledningen till det öfverraskande personskiftet, meddelades officiöst, att hr von Sydow, redan då han på konungens anmodan förklarade sig villig att öfvergå till den nya ministären, gjorde detta under den uttryckliga förutsättningen, att efter riksdagens avslutande skulle beredas honom tillfälle att frånträda statsrådsämbetet. Hr von Sydow är nämligen en af Sveriges delegerade vid renbetesförhandlingarne med Norge, hvilka skola återupptagas i juli månad och beräknas taga afsevärd tid i anspråk. Uppskof med förhandlingarne ansågs med hänsyn till rikenas intressen uteslutet och uppdraget såsom delegerad lät sig på förhandlingarnes nuvarande stadium icke förenas med bibehållandet af chefskapet för det arbetstyngda civildepartementet. Det är ju lätt begripligt, att man icke på alla håll velat nöja sig med denna förklaring och att man till och med just i förklaringens framkomst sett ett tecken till, att den verkliga orsaken till ministärförändringen vore att söka på annat håll. Emellertid synas grundade skäl till en sådan uppfattning icke föreligga.

Walter Murray tillhör en urgemmal, ursprungligen skotsk släkt, af hvilken en gren under Cromwells regering utvandrade till Preussen och därifrån år 1736 öfverflyttade till Sverige. Han är född i Malmö den 9 oktober 1871 samt son till majoren Adolf Wilhelm Murray och hans maka Vendela Sofia Lagerhjelm. Efter aflagd mogenhetsexamen kom han som student till Uppsala, där han bestämde sig för den juridiska banan och år 1896 aflade juris utriusque kandidatexamen. Sedan han därefter fullgjort vederbörlig tings-tjänstgöring inkallades han som adjungerad ledamot i Svea hofrätt år 1904, blef fiskal därstädes 1907, assessor 1908 och hofrättsråd 1909. Då hade han emellertid i själfva verket redan lämnat domarebanan, i det han år 1908 af dåvarande ecklesiastikministern Hugo Hammarskjöld öfvertalats att öfvertaga expeditionschefsbeftattningen i k. ecklesiastikdepartementet.

På denna viktiga och kräfvande post stannade han under tre ecklesiastikministerar och en tid af icke mindre än sex år. Alla voro ense om, att det var ett redbart och dugande arbete han här nedlade. Som bekant var det ett synnerligen stort antal viktiga reformer, som under hans expeditionschefstid bereddels eller kommo till stånd. På kyrkans område behöfva vi blott erinra om sådana viktiga lagstiftningsarbeten som den nya prästlöneregleringen och den nya prästvalsagen. På skolans möta vi exempelvis den kommunala mellanskolan och de mångahanda regleringar, som tid efter annan förekommo på de enskilda läroverkens område. Någon partiman ville Murray icke vara och var det icke heller. Det visas bäst däraf, att han efter hvartannat samarbetade lika väl med Per Elof Lindström och Fridtjuf Berg som ursprungligen med Hammarskjöld. Det var säkerligen ej heller önskan att bli af med honom, utan i stället skyldig hänsyn till väl förrättad tjänst å en arbetskräfvande post, som 1914 föranledde den nybildade Hammarskjöldska regeringen att utse Murray till ställföreträdare i Norrbottens län såsom t. f. landshöfding för sin civilminister. Såsom sådan har han gjort sig i hög grad omtyckt af länets befolkning genom sin rättrådighet och humanitet och andra per-

sonliga egenskaper ej mindre än genom den ovanliga drift han lagt i dagen i sin ämbetsutöfning.

I friskt minne är ännu det fasta och lugna, på samma gång som humana personliga ingripande, hvarigenom det lyckades hr Murray att som landshöfding afstyra en elakartad utveckling af de hotande Seskarö-oroigheterna.

Som man erinrar sig voro dessa på väg att öfvergå till öppen revolt. De trupper, som utkommenderades, blefvo beröfvade gevär och ammunition och man gjorde våldsamt motstånd mot ordningsmakten. Det gick därhän, att militärstyrkan på order af vederbörande kronofogde rent af nödgades draga sig tillbaka för den till antalet öfverlägsna arbetarmassan, hvilken syntes mycket väl organiserad och förfogade öfver en stor del af militärens vapenutrustning. Sedermera ändrades väl detta förhållande, men fortfarande stodo militär och arbetare emot hvarandra som fientliga makter och ön förklarades i belägringstillstånd. Allt detta ändrade sig som genom ett trollslag, då landshöfding Murray uppträdde på skådebanan. Han hade ögonblickligen uppfattat situationen sådan den var — att det här icke var fråga om trots mot statsmakten, utan att det i verkligheten endast förelåg ett utslag af den af den otillräckliga lifsmedelstillgången framkallade stämningen. På den grund fattade han det kloka beslutet att medföra lifsmedel för fyllande af de nära behöfven af de varor, hvarmed man var sämst försedd. Redan detta ingaf förtroende. Han höll dessutom ett kraftigt tal, hvari han utvecklade ransonerings betydelse och nödvändighet samt betonade, att köp med våld vore brott både mot lagen och mot moralen. När han slutade med en fråga, om arbetarne ville lofva att iakttaga en lugn och värdig hållning och underkasta sig de förhör och anhållanden, som kunde bli nödvändiga, fick han också till svar de kraftigaste och uppriktigaste ja-rop. Hvad hela militären icke lyckats åstadkomma, uträttades så af en enda svensk man genom personlighetens makt.

Den afgångne civilministern efterlämnar minnet af en synnerligen verksam och duglig inrikesminister, hvilken tillvunnit sig erkännande från alla partierna. Med skäl kan förväntas, att det nya statsrådet skall blifva honom en värdig efterträdare. Af särskild betydelse är härvid, att hr Murray liksom hr von Sydow haft sin verksamhet förlagd till Norrland. Ty Norrland är ju det svenska framtidslandet par préférence och den större delen af en civilministers uppgifter kan väl sägas ligga i dessa nordliga bygdens öppnande för kulturen genom anläggning af nya kommunikationsleder, järnvägar såväl som vanliga vägar. Under civilministern lyda också de viktiga socialpolitiska uppgifter som för närvarande stå på dagordningen och hvilka icke minst i de tider, som stunda, komma att få synnerlig betydelse. Äfven i dessa stycken har man anledning antaga, att hr Murray skall visa sig som en Hugo Hamiltons, Axel Schottes och Oscar von Sydows värdige efterträdare.

I politiskt hänseende anses Murray intaga en reformvänlig mellanståndpunkt utan utpräglad partibetonning.

I slutet af förra året utnämndes Murray till ordinarie landshöfding öfver Västmanlands län. Sin nya landshöfdingestol har han emellertid icke tillträd, utan ämbetet har hela tiden upprätthållits på förordnande, hvilket äfven framgent synes bli fallet.

Sedan år 1907 är Murray i aktenskap förenad med Emma Uggla, dotter till framlidne majoren Albert Axel Uggla och hans maka Hilda Carolina Benedicks. En syster till hr Murray är gift med andra kammarens talman, landshöfding Johan Widén.

Foto. Flodin, Stockholm.

O. F. VON SYDOW. Har i dagarne afgått såsom statsråd och chef för Civildepartementet och återgått till landshöfdingembetet i Norrbottens län.

K. m:t har den 29 juni på därom gjord ansökan beviljat chefen för civildepartementet statsrådet O. F. von Sydow entledigande från statsråds- och departementschefsämbetet samt till statsråd och chef för civildepartementet förordnat landshöfdingen i Västmanlands län Walter Murray.

Landshöfding von Sydow har med sitt frånträdande af statsrådsämbetet velat vinna möjlighet att odeladt ägna

Vidst. portr.: A. LINDSTEDT. Nyutnämnd president i Försäkringsrådet. Data i P. G. sid. 665.

Amatörfoto. E. Thorsenius, Hönö.

FRIHERRE G. LAGERBRING, som afgår från landshöfdingskapet öfver Göteborgs och Bohus län. Foton tagen efter sista deltagandet i Hafs fiskeriföreningens stora årsmöte å Hönö. Från mötesdeltagarna och länets fiskarefolkning fick friherre Lagerbring vid detta tillfälle mottaga ovationsartade uttryck för den utomordentliga popularitet han under sin höfdingetid tillunnit sig inom hela sitt län. Text å sid. 644.

sig åt det honom tidigare meddelade uppdraget att som en af Sveriges delegerade deltaga i de svensk-norska renbetesförhandlingarna, hvilka skola återupptagas innevarande juli månad.

*

Den afgångne civilministern som är född år 1873, har bakom sig en synnerligen snabb karriär. Efter allagd hofrättsexamen

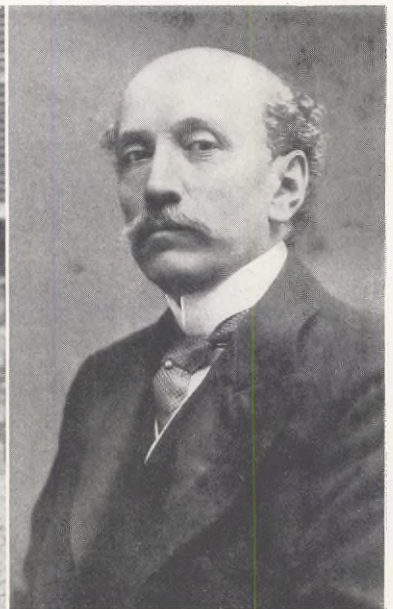

LED. AF SCHWEIZISKA FÖRBUNDSRÅDET HOFFMAN som tvingats afgå till följe enskilda fredsmäklingsförsök mellan Ryssland—Tyskland.

Efter porträtt.

NOULLENS.
Frankrikes nye ambassadör
i Petrograd.

Efter porträtt.

EON EDUARDO DATO.
Spaniens nye regeringschef.

Kliche: Ernst Sjöström.

KONUNGENS FÖRSTA BESÖK I EKSJÖ

Under sina i dagarne till olika garnisonsorter företagna inspektionsresor anlände *konungen* den 22 juni till Eksjö. Till celebrerande af besöket, det första staden fått mottaga af konung Gustaf, var samhället rikt flaggsmyckadt, hvarjämte stora människoskaror samlats från närliggande bygder. Från stationen begaf sig konungen till Ränneslätt där öfningar med Kalmar regemente och Smålands husarregemente ägde rum. Efter öfningarnas afslutning inspekterades de olika kavallerietablissemanten.

*

Foto Rosenlöf, Eksjö.

Forts. från föreg. sid.

och därpå följande tjänstgöring i justitierevisionen och Stockholms rådhusrätt blef han fiskal i Svea hofrätt samt utnämndes år 1907 till assessor samt två år senare till hofrättsråd. Redan dessförinnan hade hans kraft tagits i anspråk för förvaltningstjänsten i det att han år 1906 blef t. f. expeditionschef i civildepartementet och året därpå ordinarie innehafvare af nämnda befattning. År 1911 kallades han att som t. f. landshöfding förvalta Gäfleborgs län samt utnämndes samma år till landshöfding i Norrbottens län. Härifrån kallades han i febr. 1914 att som civilminister inträda i Hammarskjöldska ministären samt öfvergick i samma egenskap till den af universitetskansliären Carl Swartz sistl. mars bildade nya ministären. (Se i öfrigt årg. XV:51).

*

Göteborgs och Bohus läns hafsfiskeförening hade den 15 juni årsmöte på Hönö under ordförandeskap af landshöfding Lagerbring, till hvars ära de blågula dukarne vajade från alla stänger såväl på själfva mötesön som på de närliggande öarne. En förnyad hyllning bringades efter mötesförhandlingarnes slut landshöfding Lagerbring i det att en af mötesdeltagarne, fiskaren Fritz Johansson i Bovalstrand, tolkade kustbefolkningens tacksamhetsfyllda tillgifvenhet, till länets afgående höfding frambar ett allas tack för visadt outtröttligt intresse och aldrig svikande omvårdnad af fiskerinäringen och dess utöfvare.

1. VID EKSJÖ JÄRNVÄGSSTATION — omedelbart före afresn. 2. ÄREPORTEN VID JÄRNVÄGSSTATIONEN. 3. KONUNGENS INSPEKTION Å RÄNNESLÄTT. Konungen (X), krigsministern (1) och öfverste Myhrman (2) jämte stab. Fotos 2 o. 3 Rylander, Eksjö.

Anstiftningsfoto. E. Kusmell, Ronneby.
"SNÖDROPPEN".

PER HASSELBERGS MINNE HYLLAS
I HANS FÖDELSEORT RONNEBY
medelst aftäckande af tre af den store
konstnårens främsta verk.

"GRODAN".

Å bilden synes landshöfdingen greve
A. Wachtmeister (1) och riksdagsmannen
A. E. Lindvall (2) under högtidligheten.

Kliché: Ernst Sjögren.

"TJUSNING".

I Ronneby aftäcktes den 23 juni i närvaro af stora i fästligheten deltagande folkskaror tre afgjutningar af Per Hasselbergs vackraste konstskapelser nämligen "Snöklockan" och "Tjusning", resta i Torgparken, samt "Grodan", hvilken fått sin plats framför hälsobrunnen. Med förvärfvandet af dessa konstskatter har den idylliska lilla blekingestaden afsett icke blott den egna utsmyckningen utan jämväl ett hedrande af den konstnär, ur hvars hand mästerverken utgått i hans egen skap af en Blekingebygdens son.

*

Text till bilder å sid. 616.

I syfte att göra svensk industri känd i Ryssland och befordra dess exportmöjligheter till nämnda land har A.-B. Svensk export och industriutställning vidtagit den välbetänkta åtgärden att till Sverige inbjuda ett antal ryska köpmän och tidningsmän för att under någon tid beresa vårt land och därunder af-lägga studiebesök vid större industriella verk och anläggningar. I resan deltaga 20 personer, däribland en representant för ryske handelsattachéen. Från Stockholm, resans utgångspunkt anträdde den 28 juni färden västerut genom Göta kanal ned till Trollhättan, där kraftstationen samt Nydqvist & Holms verkstäder besöktes, samt vidare med tåg till Göteborg där ett några dagars uppehåll kommer att göras med utflykter till närliggande orter.

*

En fruktansvärd katastrof inträffade på morgonen den 24 juni i Botten-

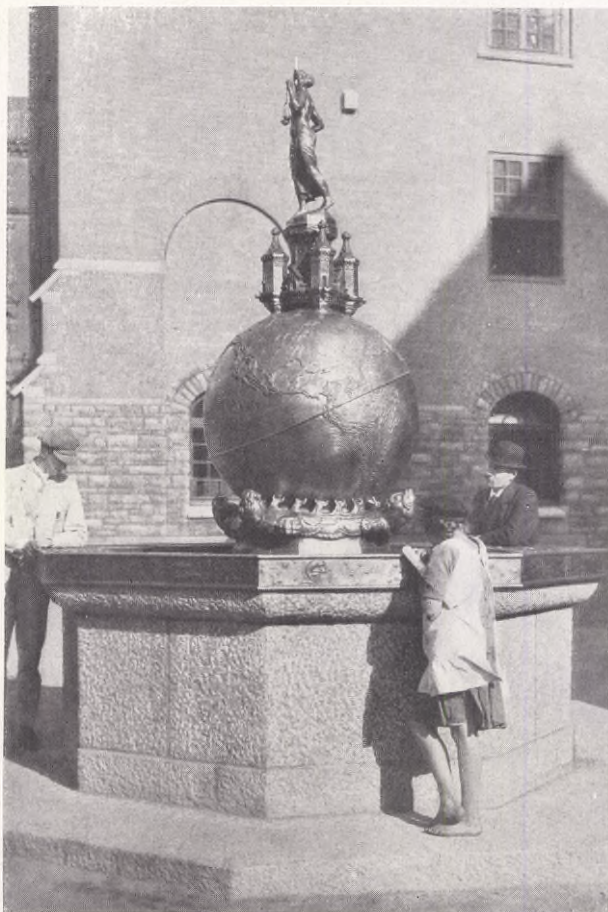

Foto: Månström, Sthlm.

Kliché: Ernst Sjögren.

JUSTITIA. NY BRONSSKULPTUR Å BRUNNEN UTANFÖR
STOCKHOLMS NYA RÅDHUS, modellerad af bildhuggaren G.
Sandberg efter anvisning af arkitekt G. Westman.

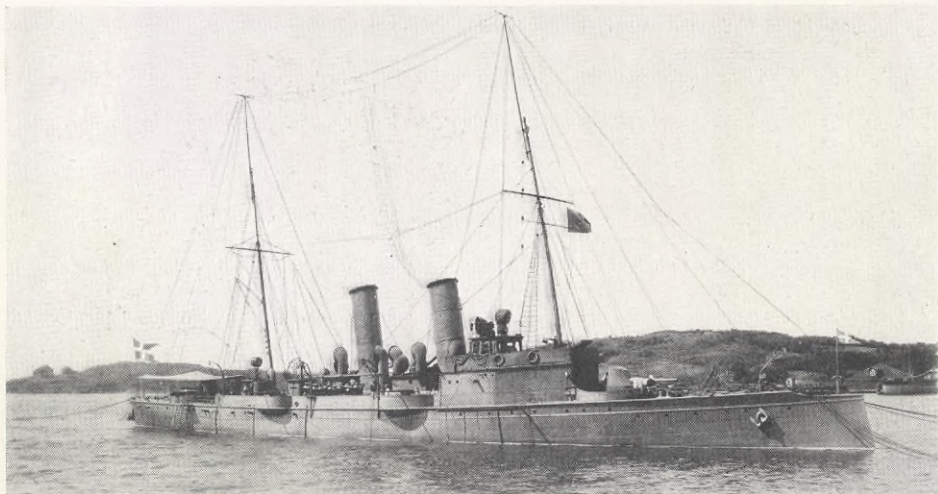
hafvet ungefär midt för Hudiksvall, då Sveaångaren "Gothia" kantrade och sjönk på få minuter.

"Gothia" var på väg från Piteå till Göteborg med last af trämassa. Vädret hade under resan varit synnerligen svårt med storm och stark sjögång. Vid 3-tiden på söndagsmorgonen började ångaren sätta sig och fick inom kort stark slagsida. Helt plötsligt kantrade den. Större delen af besättningen låg och sof. Så fort sig göra lät, purrades den, men alla hunno icke upp på däck. Restauratrisen Anna Johansson, kokerskan Maria Svensson, matroserna Lindholm och Krook och eldaren Fast förblefvo inneslängda i sina hytter af vattenmassorna. Den öfriga besättningen kunde endast kasta sig i det upprörda hafvet. Kapten och åtta man lyckades taga sig upp i skeppsbåten under det att styrmannen och tre matrosar flingo fast i en liten jolle.

Efter ett dygns fruktansvärd kamp för lifvet lyckades männen i jollen uppnå Bremön. Kaptenen och hans folk hamnade på Jätteholmarna. En af besättningen, eldaren Holgersson var då död. Han hade vid katastrofen mist förståndet. Den skeppsbrutna besättningen, som förlorat alla tillhörigheter, blef i Sundsvall ekiperad och anlände den 27 juni till Stockholm.

Om anledningen till olyckan är ännu intet med visshet känt. Enligt ett antagande skulle kantringen orsakats däraf att en vattentank icke helt fylld, enligt ett annat att lasten genomdränkts af störtsjöarna och sedan förskjutit sig.

Amatörfoto G. Ödman, Gbg.

TORPEDKRYSSAREN CLAES UGGLA, som i dagarne råkat ut för ett farligt strandningsäventyr utanför Härnösand.

Kliche: Bengt Sjöbergparre.

Under pågående sjömilitära öfningar i farvattnen norr om Härnösand råkade den 23 juni svenske torpedkryssaren "Claes Ugglan" att ränna upp på Storgrundet utanför Ullånger och stranda. Fartyget gick vid tillfället med högsta fart och erhöi vid den våldsamma grundstötningen svåra skador med gapande läckor, genom hvilka vattnet forsade in. Fartygets kritiska läge förvärrades ytterligare under den växande stormen och höga sjön, hvarföre det till sist visade sig nödvändigt att öfverföra besättningen till en af bärgningsångare, som kallats till olycksplatsen. Sedan stormen eller några dagar bedarrat och gynnsamma vä-

DELTAGARE I DEN FÖR RYSKA KÖPMÄN OCH JOURNALISTER ANORDNADE STUDIERESAN INOM SVE-RIGE. I Trollhättan.

Text å sid. 645.

Foto. Lindhe, Trollhättan.

derleksförhållanden in-träddt har arbetet med den strandade kryssarens bärgning kunnat vidtaga.

DEN FRÅN DEN I BOT-TENHAFVET KANTRA-DE ÅNGAREN GOTHIA RÄDDADE BESÄTT-NINGEN.

Text å sid. 645.

Pressfoto.

Kliche: Bengt Sjöbergparre.

GÄSTFRIHETEN BELÖNAS.

Foto: "Apostolen", Sthlm.

TEGNERGATAN 11, STOCKHOLM, hvarifrån "baron von Rautenfels", alias herr v. Gerich, ledt sina afskryddade spion- och nådigsdåd. Rummet i det pensionat som i fullt ovetande kommit att hysa en dylik gäst, är märkt med två kors ofvan.

fått sin uppmärksamhet riktad på en i ögonen fallande liflig trafik med koffertar och resväskor, som ägde rum till och från ett af en finländsk skraddare förhyrdt rum i huset Sverdrupsgatan 10. Vid en den 16 juni företagen undersökning befinns det, att på husets vind var upplagrad ett sprängämnesförråd, tillräckligt att förstöra flera kvarter. Det mest uppseendeväckande var, att en del af dessa sprängämnen ännu voro förvarade på sådant sätt, att det kunde konstateras, att de blifvit införda till Norge af en kejsrerlig tysk kurir med tyska utrikesdepartementet som angifven afsändare och tyska beskickningen i Kristiania som adressat. Kuriren, som gick under namn af baron v. Rautenfels, var vid tillfället frånvarande på resa till Berlin, men anhölls vid sin återkomst och befanns då vara innehafvare af en koffert af nyssnämnd beskaffenhet innehållande icke mindre än 55 bomber. På grund af den okränkbarhet, som är tillförsäkrad diplomatiska kurirer, kunde den före-

Midsommaraf-ton anlände från Kristiania det första meddelandet om ett dektivfynd, hvars vidd ännu icke blifvit på långt när klarlagd, men som redan nu visat sig af beskaffenhet att böra tillmätas den allvarligaste betydelse.

Kristianiapolisen hade sedan någon tid tillbaka

FREDRIKSBERGSGADE 17, KÖPENHAMN hvarst i tredje våningen (x) "Hamburger Fremdenblatt" haft sin Köpenhamsredaktion under ledning af redaktör Walther Wilhelms alias hr Wilhelm Westedt, hvilken här jämväl dirigerat en spioncentral, liksom han tidigare tagit befattning med ödesdigert handelsspionage i Bergen.

Foto: Elfvik, Kjöbenhavn.

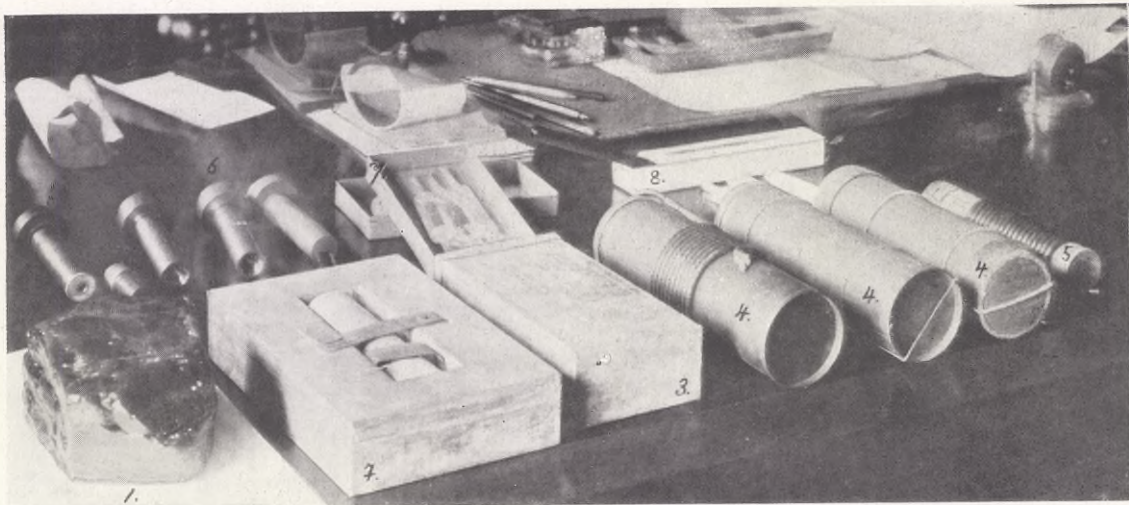
HERR WILHELM WESTEDTS BOSTAD, målaren Willumsens villa i Hellerup, Strandagervej.

Elfvik: Høist Nifveersparre.

gifne baron Rautenfels, som var född af borgerliga föräldrar i Finland — fadern var af tysk härstamning — men uppgaf sig ha blifvit adlad i Tyskland, icke åtalas i Norge, utan hemsändes af norska regeringen under uttalande af den förutsättningen, att han i hemlandet komme att ställas under rättsligt åtal för hvad han låtit komma sig till last på norskt territorium. Polisundersökningarna hade i öfrigt gifvit sådana resultat, att norska regeringen fann sig befogad att i Berlin nedlägga sin bestämda protest mot det skedda graverande missbruket af kurirprivilegiet och den begångna kränkningen af norskt territorium. I sammanhang härmed bör sannolikt ställas, att tyska sändebudet i Kristiania, d:r Michahelles, hvilken proteste-

BOMBATTENTATET I KRISTIANIA

DEN AF NORSKA DETEKTIVA POLISEN UPDDAGADE SAMLINGEN AF BOMBER OCH HELVETESMASKINER. 1. Af papier-maché efjergjort kolstykke, fyldt med sprängämnet tetryl och tyska tidningar från dec. 1916. Dessutom innehöll det dynamitknällhattar och skulle ofelbart ha åstadkommit en förödande verkan då det följt kolen in i fyren.

2. Stor bleckask-bomb fylt med tetryl-briketter. Midt i asken ett rör som innehåller en perkutör med ett fint urverk, hvilket kan inställas för explosion efter en timme eller ända till efter fjorton dagar. I explosionsögonblicket framkommer ett stift, som slår mot en detonator, hvilken slutligen åstadkommer explosionen. Dessa bomber äro 25x16x5 cm. och ha funnits i 95 exemplar.

3. Mindre bomb, liknande den föregående. 4 o. 5. Brandbomber. — 6. Perkutörer, som tjänstgöra vid explosionen. — 7. Tändanordning, glastuber med syra. — 8. Reservoar-penna med elektriskt batteri till brandanstiftn.

I medaljongen: WILLIAM PERSSON, en af de mest framträdande attentatsmännen

Därunder: Huset VID SVERDRUPSGATAN 10, där bomblaget anträffades.

las inför norska domstolar. Förmodligen rör det sig om planer att med helvetesmaskiner tillintetgöra fartyg eller med carborundum, ett diamanthårdt pulver, som vid syndikalistiskt sabotage nedlägges i smörjkopparne på maskiner för att förstöra dem, göra dem manövreringsodugliga. I ett fall synes sannolikt, att det skall kunna påvisas, att dessa planer också satts i verkställighet. Samtliga förstörelseredskap voro enkom förfärdigade för brottsliga ändamål och af annat slag än de, som användas för krigsbruk. Åtskilliga, såsom blyertspennor med inlagda sprängämnen, voro af samma slag, som medförts af den från Sverige utgångna von Rosenska expedition, hvilken på sin tid häjdades i nordliga Norge.

Tyvär stannade det icke vid det i Kristiania upptäckta. Spår ledde därifrån till Stockholm, dit "baron Rautenfels" en tid haft sin verksamhet förlagd och där han till och med lyckats bedraga sig till förlofning med en svensk dam af god familj. Något med visshet känt resultat af de undersökningar, som igångsatts i den svenska hufvudstaden, föreligger icke då detta skrives. En mängd rykten äro i omlopp, men måste upptagas med försiktighet liksom en själf-angivelse af en svensk båtsman att för entebeskicknings räkning ha begått ett sprängämnesattentat mot ett engelskt fartyg för att därigenom väcka misstankar för ett *tyskt* attentat mot detsamma. Denna

Forts. åsid. 655.

Efter fotografier.

rat mot de ifrågavarande, med kejsarligt sigill förseglade koffertarnes öppnande, enligt förlyudande kommer att ersättas med en annan man.

Hvad vid polisundersökningen i öfrigt kommit i dagen, är ännu icke i detaljer känt. Ett antal häktingar af tyskar och finländingar ha emellertid företagits, hvilka naturligtvis i sinom tid komma att stäl-

skild: Brand-Sverdrupsgatan.

igångsatts i den svenska hufvudstaden, föreligger icke då detta skrives. En mängd rykten äro i omlopp, men måste upptagas med försiktighet liksom en själf-angivelse af en svensk båtsman att för entebeskicknings räkning ha begått ett sprängämnesattentat mot ett engelskt fartyg för att därigenom väcka misstankar för ett *tyskt* attentat mot detsamma. Denna

DE SENASTE FLYGOLYCKORNA.

LÖJTNANT BERTIL DE MARÉ I DET AEROPLAN I HVLKET HAN FÖROLYCKADES. Observera vingarnes ställning. Se föreg. nr.

Ovanstående bild återgifver det aeroplan, som löjtnant de Maré använde vid sin dödsflygning på Malmslätt den 18 juni. Den timade olyckan har syns svåriförklarlig, enär den inträffade först sedan landning regelrätt ägt rum och maskinen välbehållen gled fram öfver den fullständigt släta marken. Orsaken till den plötsliga kullvältningen har icke på ett fullt tillfredsställande sätt kunnat förklaras. Aeroplanet, som utgått från Södertelje verkstäder, var af en för Sverige fullkomligt ny typ och profflögs vid tillfället af löjtnant de Maré, som därvid icke fullgjorde ett militärt utan ett helt och hållet privat uppdrag. Det förolyckade aeroplanet var högsta vinst i flyglotteriet. Dess vinnare har ännu icke anmält sig.

*

Det danska flygväsendet har i dagarne drabbats af en synnerligen svår förlust, i det att den militära flygskolans chef premiärlöjtnanten Hammelev under en den 23 juni företagen flygfärd störtade ned med sitt aeroplan och därvid förolyckades. Fem arméflygare, däribland löjtnant Hammelev, hade vid tillfället gått upp från flygfältet på Amager, men tvingades efter en kort stund af ett annalkande oväder att åter gå ned. Landningen lyckades för samtliga flygare med undantag af löjtnant Hammelev, hvars maskin, hvilken tydligt råkat in i ett oväderscenerum, plötsligt slungades rundt och där-efter störtade till marken. I fallet blef löjtnant Hammelev, som kom under maskinen, fruktansvärdt massakrerad och torde haiva ljutit en ögonblicklig död. En mekaniker, som medföljde under flygningen, erhöi svåra skador, hvilka dock icke anses vara af lifsfarlig art.

Den under så sorgliga förhållanden bortryckte åtnjöt anseendet som en skicklig officer och en flygare af högsta rang. Ursprungligen underofficer hade han arbetat sig upp till premiärlöjtnants rang.

Amatörfoto. E. Cederström, Upsala.

BLIF
MEDARBETARE
I HVAR 8 DAG

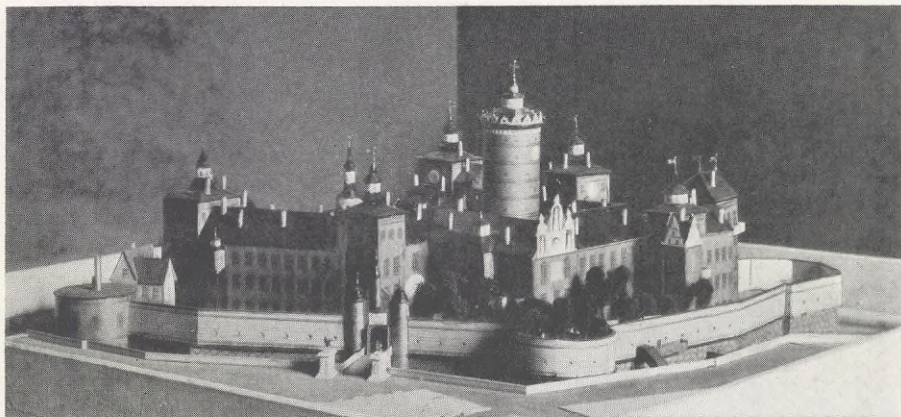

Foto. E. Cederström, Upsala.

DEN FÖROLYCKADE LÖJTNANT JEFF HAMMELEV, chef för den danska flygskolan, och omkommen under flygning den 23 juni. Den högtidliga begrafningen.

Amatörfoto. E. Cederström, Upsala.

afton 1825. Vidare finnes modeller af general Sparres år 1670 uppförda palats vid Hamngatan på den tom där numera Nordiska kompaniets byggnadskomplex reser sig. De öfriga två modellerna visa gamla rådhuset o. Karlbergs slott.

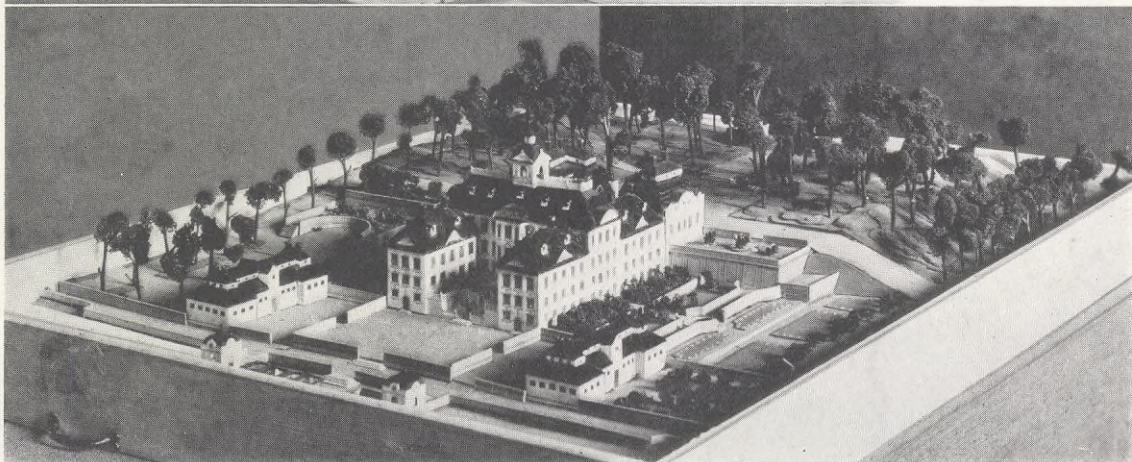

Foto. Malmström, Sthm.

Foto. Bengt Sjööversparre.

ÖFVERSTE H. HOLMBERGS MODELLER AF STOCKHOLMS GAMLA SLOTT (öfverst) OCH AF KARLBERGS SLOTT.

Öfverste Herman Holmberg har roat sig med att efter illustrationerna i Dahlbergs "Svecia Antikva et Hodierna" utföra modeller i papp och trä till ett stort antal kända och minnesrika Stockholmsbyggnader. I dagarna ha dessa modeller af sin mästare öfverlämnats som gåfva till Nordiska museet, där de placerats i ett rum bredvid norrländska utställningen. Bland de modellerade byggnaderna märkes främst det gamla

kungliga slottet, sådant det tog sig ut innan det härjades af branden 1697. I öfrigt har man det Wrangelska palatset på Riddarholmen — Kungshuset som det kallades sedan kungafamiljen där tagit sin bostad efter slottsbranden — och Jacob de la Gardies palats vid nuvarande Karl XII:s torg — det enda privathus som kunde täflla med det Wrangelska ifråga om prakt o. elegans. Huset nedbrann till grunden en november-

K. F. U. M. i Norrköping har i dagarna haft förmånen att inviga ett eget präktigt sommarhem, där föreningsmedlemmarne mot låga afgifter kunna erhålla inackordering. Hemmet har ett synnerligen vackert läge på södra stranden af Bråviken invid stora segelleden in till Norrköping samt omgifves af en vidsträckt barrskog. Byggnaden har i uppförande dragit en kostnad af 31,600 kr.

Efter fotografen

Klubb: Bengt Sjööversparre.

"HÄNDELÖHULT", Norrköpings K. F. U. M:s nyinvigda sommarhem.

Efter fotografi
J. JUHL. Nordisk schackmästare och eröfrare af norska kungapriset.

dra klassen blef A. Ahlgren, Stockholm förste pristagare.

Våra afbildningar visa den unge mästaren och det ståtliga, originella kungapriset, en bål af drivvedt och ciseleradt silfver. Se vidare schackspalten.

*

På Östermalms idrottsplats i Stockholm pågår f. n. den andra feriekursen för utbildande af lek- och idrottslärare vid läroverken, anordnad af läroverksöverstyrelsen. Här kan man få se 27 rektorer, lektorer, adjunkter och extralärare med entusiasm öfva sig i allehanda lekar undor löjtnant Gustaf Aurells ledning. Öfningarna börja kl. 10 i. m., men redan kl. 8 har man haft en teoretisk kurs i gymnastik för professor Sellén. Sedan man under några timmar studerat exempelvis handbollspelets finesser, bär det iväg till Stadion där kapten Hjorth leder ett par timmars idrottsöfningar.

Kursen har pågått sedan den 25 juni och avslutades den 14 juli.

*

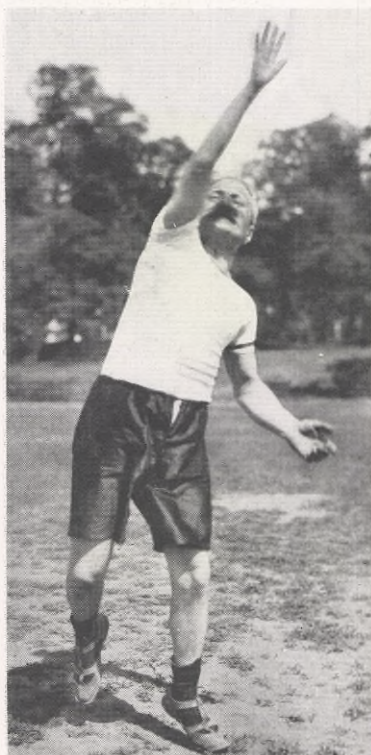

Foto. Malmström, STHM.

Före torparen och smeden Karl Jonsson i Gersby, Ransäter, fyllde den 22 maj 100 år.

Hundraåringen, hvilken har bakom sig en hederfull och strängt arbete fyllt lifnad åtnjuter alltjämt god hälsa och deltog ännu förra hösten i hvarjehanda arbeten. Hørseln är något försvagad, men synen så skarp, att den tillåter den gamle att läsa utan glasögon.

Efter fotografi

Klitch: Bengt Sjöfverparre.

KONUNG HAAKONS PRIS.

Foto. V. Johanson, Ransäter.

Klitch: Bengt Sjöfverparre.

KARL JONSSON, 100 ÅR DEN 22 MAJ.

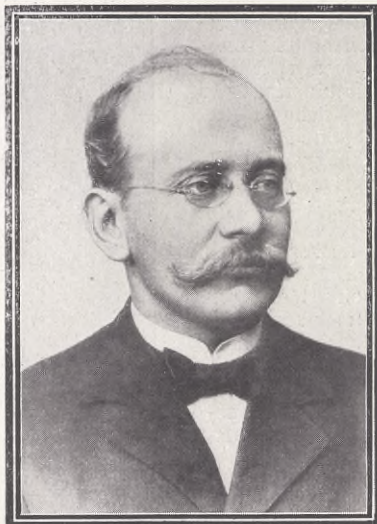

Klitch: Kem. A.-B. Foto. Sjöfverparre, STHM—Gbg

LEK- OCH IDROTTSKURSER FÖR LÄROVERKSLÄRARE. T. v. Kursens äldste deltagare — 47 år. T. h. Handboll.

En af nordens främsta vetenskapsmän normannen *professor Kristian Birkeland* har enligt ingångna meddelanden den 15 juni aflidit i Tokio under hemresa från en i Egypten företagen vetenskaplig expedition, hvilken sträckt sig öfver de två senaste åren. På grund af kriget måste för återfärden tagas den långa omvägen öfver Ceylon och Japan. Den bortgångne som var född år 1867 i Kristiania grundlade och befäste sin världsberömmelse som vetenskapsman genom epokgörande undersökningar rörande katodstrålar och deras särskiljande med magnetismens tillhjälp samt vidare genom sina banbrytande arbeten angående olika kosmiska fenomen särskildt solfläckarne och polar-skenen, hvilka han ägnade ett ingående

PROFESSOR KRISTIAN BIRKELAND.
F. 1867. † 15 Juni.

resultatrickt studium under upprepade expeditioner till arktiska trakter. Även i det rent praktiska lifvet har Birkeland gjort en utomordentligt värdefull insats i och med den af honom och den norske ingenjören generaldirektör Sam Eyde upptunna metoden att på elektrisk väg framställa kvävfesreföreningar ur luften. Denna genealiska upplifning har, som bekant, med största framgång exploaterats och utgör grundvalen för den världsomfattande norska salpeterindustrien.

BLIF MEDARBETARE

- - I HVAR 8 DAG. - -

DEN DANSKA

CHR. ROTTBÖLL
som af konungen vägrades be-
gärdt afsked
Text å sid. 656.

Foto. Elfeldt, Kjöbenhavn.

MINISTERKRISEN.

TH. STAUNING
som tillföljte sitt deltagande i so-
cialistkonf. i Stockholm orsakat
krisen.

Foto. Elfeldt, Kjöbenhavn.

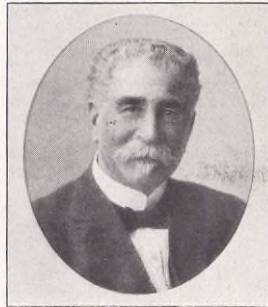
TILL SOCIAL-DEMOKRATISKA FREDSFÖRHANDLINGARNE I STOCKHOLM. Öfre bilden: nedre raden fr v. Bernstein, Kautski, Hertzfeldt, öfre raden: Haase, fru Bang, Albarda. Nedre bilden fr. v. Goldfarb (Förenta Stat.), Branting, Davidovitch och Reinstejn (För. Stat.), Morr (Schweitz), Nemeo och Habermann (Böhmen). Text å sid. 656. — Foto. Modin, Sthlm.

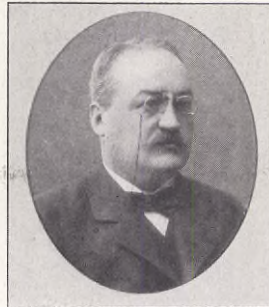
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

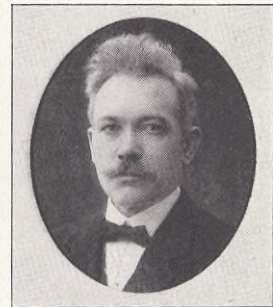
J. A. VALLIN.
Fil. Dr. — Vänhem.
80 år 3 Juni.*

P. H. HENRIQUES.
F. d. Professor. — Stockholm.
65 år 1 Juli.*

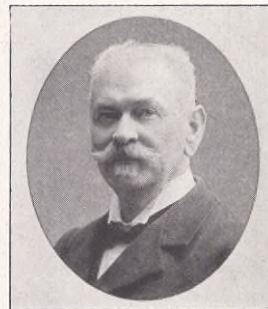
A. R. LARSSON.
Rektor. — Skara.
55 år 30 Juni.*

N. WAPNER.
Läroverksadjunkt. — Skara.
50 år 21 Juni.*

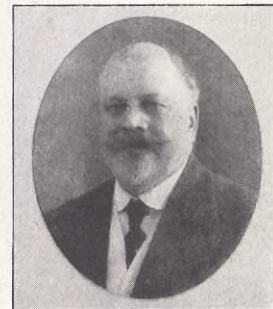
L. E. LARSSON.
Disponent. — Glafova.
75 år 12 Juni.*

O. STRINDBERG.
Grosshandlande. — Stockholm.
70 år 9 Juni.*

J. W. FEITH.
Direktör. — Upsala.
65 år 4 Juli.

H. RYDQUIST.
Konsultsifjänsteman. — Paris.
57 år 3 Juni.*

E. O. GYLLENSVAN.
F. d. Hofrättsråd. — Grenna.
60 år 28 Juni.*

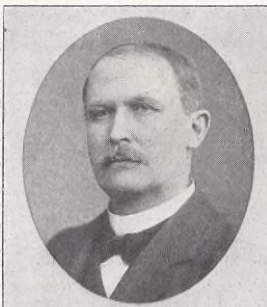
J. H. NILSSON.
Fängelsedirektör. — Långholmen. — 60 år 4 Juli.*

N. K. SETTERWALL.
Bibliotekarie. — Stockholm.
60 år 11 Juni.*

C. N. T. WADSTEIN.
Bankokommissarie. — Stockholm. — 60 år 4 Juli.*

A. J. BILLING.
Tandläkare. Med. dr. — Stockholm. — 60 år 3 Juli.*

E. W. ZANDER.
Prakt. Läkare. — Stockholm.
50 år 28 Juni.*

G. A. V. STRÖM.
Prakt. Läkare. — Göteborg.
50 år 30 Juni.*

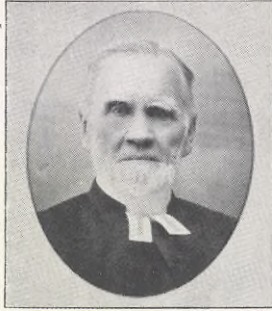

J. F. C. LILJEDAHL.
Apotekare. — Göteborg.
50 år 1 Juli.*

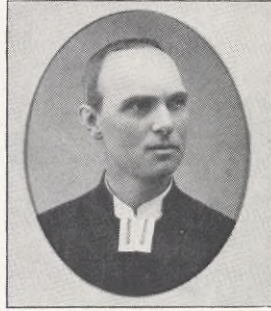
* Data å nästa sida.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

J. H. VINGQVIST.
Kontr.-prost. Kyrkoherde. —
Särestad. — 80 år 8 Juli.*

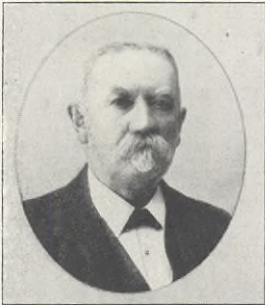
K. J. V. EKEDAHL.
Prost. Kyrkoh. — Väderstad.
55 år 27 Juni.*

C. ÖQUIST.
Borgmästare. — Skellefteå.
55 år 27 Juni.*

U. TILLY.
Postmästare. — Växiö.
50 år 24 Juni.*

C. E. G. SLETTENGREN.
F. d. Kapten. — Jönköping.
65 år 30 Juni.*

C. G. DRAKE.
Major. — Oscarfredriksborg.
50 år 15 Juni.*

K. REINHOLDSON.
Advokat. — Göteborg.
50 år 1 Juli.*

ralkonsul f. ord. gen-konsul Nord-
ling. Åtnjuter inom svenska Pari-
serkolonien en stor popularitet.

ERIK GYLLENSVAN. Stud. 77.
hokr.-ex. 82, v. hfd 84, fisk. i Sv.
hokr. 90, ass. 91, hofrättsråd 01—13.
Inneh. fideikom. egend. Vestana
i Jönk. län. V. ordf. i Grenna stads-
fullm. Led. af dir. öfver K. Teat-
rarnes pens.-inr. 97—08.

JOHAN NILSSON. Stud. 77, e. c-
aman. i Fångv.-styr. 82, kamr. v-
straffång. i Karlskrona 84, revisor
i Fångv.-styr. 88, kamr. där 90, ar-
betsintend. där 05—14; direktör v.
Centralfängelset i Långholmen se-
dan 15.

KRISTIAN SETTERWALL. Stud-
78, akad. stud. i hist. o. statskunsk-
aman. i K. Bibliot. 90, ord. 08-
andre bibliot. 10. En af stud. fören-
Verdandis stift. Bibliograf. skrift-
ställare; har utg. Svensk histor-
bibliografi Sv. kyrkohist. biblio-
grafi.

E. P. W. ÖSTERBERG †.
F. d. Lektor. Fil. Dr. — Stock-
holm. — F. 50. † 13 Juni.*

W. FRODI †.
Vice Konsul. — Göteborg.
F. 50. † 19 Juni.*

C. E. ODHNER †.
Borgmästare. — Kungälv.
F. 64. † 18 Juni.*

E. J. A. NORDIN †.
Stadsläkare. — Örnskölds-
vik. F. 65. † 12 Juni.*

AUGUST VALLIN. Stud. 57, fil. dr. 68. Vik. lärov.-adj. i Skara 62, i
Kristianstad 68, ord. där 70, förestånd. i Södermanl. läns folkhögskola
72—93, folkskoleinspektör i länet 84—04.

PONTUS HENRIQUES. stud. v. Polytechn. i Zürich 71—72, v. Techn.
Hochsch. i Dresden 73—74, ing. i Sachs. statsjt. 74; lektor v. Norrköpings
tekn. elem.-sk. 77; öfverlär. i geometr. konstr. lära o. afd.-förestånd. v.
Tekn. sk. i Stockholm 85—11, i beskrifv. geom. o. ritkonst v. Tekn. högsk.
85—11, professor i samma ämnen 12—17; perspektiviker v. Konstakad.
86—11.

ROBERT LARSSON. Stud. 81, fil. dr. 91; v. adj. o. ex. lär. i Karlstad
92—98, adj. i Örebro s. ä., lektor i Skara 03, rektor derst. sedan 06. Stads-
fullm. 09, v. ordf. i beredn.-utsk. Styr. led. i länets allm. sparb., v. ordf.
i styr. f. länets naturskyddsfören.

NILS WAPNER. Stud. 90, fil. kand. 1900, teor. teol. ex. 02, profår 03, e.
o. adj. 04—05, ex. lärare i Köpings samsk. 05—06, v. Kristianstads h. allm.
lärov. 06—08, adj. i Skara sedan 07; lärare v. Skara tekn. afteonskola. Led.
af Lärov. lär. riksförb. deput. församl. sedan 13. Led. af Skara hyresnmd;
v. ordf. i styr. f. hyresgästfören. Utg. skr.

EMIL LARSSON. Sedan 77 disp. f. Glafva glasbruk, hvilket under hans
ledning nått en storartad utveckling o. med sina banbrytande metoder
för rationell fönsterglastillverkning numera är det största i sin genre i
Skandinavien. Deleg. o. styr. ordf. i Glafva glasbruks a.-b., led. af styr.
f. Förenade fönsterglasbrukens a.-b. Komm.-st. ordf. led. af kyrko- och
skoloråd, Hushålln.-sällsk., Fisk. styr. Landstingsman t. 16.

OSCAR STRINDBERG. Inneh. af firman C. O. Strindberg & Co i Stock-
holm 78—08. Hed.-led. i Sjömannafören.

HJALMAR RYDQVIST. Sedan mer än 30 år anst. å svenska general-
konsulatet i Paris, där han v. ett flertal tillfällen varit tillförordn. gene-

THEODOR WADSTEIN. Stud. 77, e. o. tj.-man v. Riksbanken hufv.-kon-
tor s. ä., ord. i 1:a grad. 83, i 4:de grad. 06. Ordf. i styr. f. Bankostat.
enke- o. pup.-kassa sedan 16 o. i Tjenstemännens v. Riksbankens hufv.
kont. ensk. understödsfören. sedan 02.

JULIUS BILLING. Stud.-ex. 77, tandl.-ex. 91. prakt. i Malmö under fl.
år, ord. lär. i protesiära v. tandregl. ä. Tandl.-inst. sedan 04. Vi hän-
visa i öfrigt t. biografi (jämte helsid.-portr.) i årg. XIV:37, o. tillägga där-
utöver: en af de få i hela världen som före krigsutbrottet egnat sig åt
protetisk käkscadebehandling, hvilken under kriget fått en så ofantlig
betydelse. Erhöll 13 af Sv. tandl.-sällsk. "Millerpriset" f. vetenskapl.
skr. inom odontologien. Sv. tandläkare instift. v. sällsk. högtidsdag
en stip.-fond bärande hans namn. Tilldelad stip. af samma sällsk. f. veten-
skapl. forskning. Hed.-led. i ett stort antal in- o. utl. tandl.-sällsk. År
f. n. kallad såsom sakkunnig t. Stat. tandlägeinst. i Kristiania.

EMIL ZANDER. Stud. 86, med. lic. 97. Sekr. i Sv. kurortfören. sedan
09. Direktör o. öfverlär. v. Saltsjöbadens sanat. o. badanst. 03—11. Prakt.
läkare i Stockholm sedan 12, spec. hjärtsjukdomar. Förestånd. f. Zander-
ska gymn.-inst. sedan 97. Med. skrifst. Led. af helsov.-nmd. i Saltsjö-
baden 10—11.

GEORG STRÖM. Stud. 84, med. lic. 96, inneh. sedan 97 en omfattande
praktik i Göteborg. På sin tid läk. v. Sjöb. hälsbad. Läkare v. Göteb.
sjukhem. Ordf. i styr. f. Göteborgs läk.-fören.

JOHN LILJEDAHL. Apot.-ex. 92, anst. å apotek 92—95, förestånd. f. apot.
i Storvik 95—99, inneh. af apot. i Sköfde 99—10, sedan sistn. år förestånd.
f. apot. Enhörningen i Göteborg.

HERMAN VINGQVIST. Stud. 58, prestv. 61, past. ex. 70, kyrkoh. i Tived
72, i Algutstorp 83, i Ekby 92, i Särestad 97; kontr.-prost i Kullings kontr. 87.

JOHAN EKEDAHL. Stud. 83, prestv. 88, kyrkoh. i Björkeberg 89, kontr.-
prost 04, kyrkoh. i Väderstad sedan 12. Ord. i tax.-nmd.

VÄRLDSKRIGET.

CARL ÖQUIST. Stud. 81, jur. utr. kand. 91, borgmäst. i Skellefteå sedan 98. Ordf. i styr. f. A.-B. Stockh. hand.-banks afd.-kontor, ordf. i lasarettens dir. Landstingsman.

UNO TILLY. E. postexp. 85, förste kontr. i Göteborg 11, postmäst. i Växiö sedan 16.

CARL SLETTENGREN. Ulöjtn. v. Gottl. nat. bevär. 72, afsk. s. kapten v. Gott. inf. reg. 04. Under en följd af år jordbrukare o. egend.-egare; på sin tid komm.-st. ordf.

GUSTAF (GÖSTA) DRAKE. Ulöjtn. v. Svea lifg. t. 88, major v. Vaxh. gren. reg. 14. En af våra främste, banbrytande idrottsmän. Initiativtag. t. fältskjutn. inom frivill. skyttefören. o. till frivill. landstormsofningar, bådadera numera af stor betydelse. En af stift. af Sv. gymnast o. idrottsfören. riksförb. samt led. af dess öfverstyr. Deltager verksam inom ett stort antal idrottsl. styr., utsk. m. m. Hed. led. af Stockh. landstormsförb.; inneh. ett flertal förtjenstmed. i guld.

KARL REINHOLDSON. Stud. 88, hofr. ex. 94; advokat i Göteborg. Mång-årig led. af tax. nmd.

Till bild. å sid. 643.

ANDERS LINDSTEDT. F. 54, prof. i matem. v. Tekn. högsk. 86—09; inspektör ö. försäkr. anst. i riket 96—02, regeringsråd 09. I dagarne utn. t. president i Försäkringsrådet. Biografi o. helsid. portr. årg. X:11.

EDVIN ÖSTERBERG †. Stud. 69, fil. dr. 86, adj. v. nya elem.-skolan i Stockholm 92, der hans verksamhet f. lefvande språkundervisn. väckte uppmärksamhet bl. fackmän; lektor i tyska o. eng.-spr. der 06, rektor v. Trelleborgs samsk. 08—12, lektor v. H. reallärov. i Stockholm 12—15. Var på sin tid lärare åt kronprinsessan.

WILHELM FRODI †. Verkst. direktör f. ångf.-a.-b. Svenska Lloyd i Göteborg 93—12. Brasil. vice konsul 94.

CLAS ODHNER †. Stud. 83, hofr.-ex. 90, v. hfd. 93, omb.-man. i Skarab. läns hypot.-fören. 94, krono- o. stadskassör i Sköfde s. å., e. rådmän där 97, ord. 02, borgmäst. i Kungälv sedan 04.

ANTON NORDIN. Stud. 84, med. lic. 1900, prakt. läkare i Näsåker 1900—03, i Ornsköldsvik sedan 03, stadsläk. där 17. På sin tid framst. medl. af sängsällsk. O. D.

GÄSTFRIHETEN BELÖNAS.

Forts. fr. sid. 648.

Själtångifvelse ägde nämligen rum den 21 juni och sålunda först efter det att Kristiania-upptäckten blifvit gjord, låt vara att den ännu icke publicerats för allmänheten.

Slutligen kom den 27 juni första meddelandet om, att en omfattande tysk spionorganisation uppspårats af polisen i den danska huvudstaden. Här har bland annat häktats hela personalen af Hamburger Fremdenblatts Köpenhamnsredaktion, hvilken sålunda lånat sin mask åt spionväsendet i de neutrala nordiska länderna. Bland de häktade här är en redaktör Walther Wilhelms, som visat sig identisk med spionen Wilhelm Westedt, hvilken var chef för spioncentralen i Bergen, innan denna öfverlämnades åt nordpolsfararen dr. Filchners ledning. Wilhelms-Westedt har äfven varit verksam vid den tyska spionorganisationen i Göteborg. Ej heller den köpenhamnska spionaffären har ännu blifvit så utredd, att i öfrigt några säkra fakta kunnat om den framläggas.

Emellertid är det med stigande harm och växande beklämning den svenska såväl som den öfriga nordiska allmänheten tagit del af dessa bomb- och spion-upptäckter. Att i Norge de redan förut tack vare de upprepade fartygstorpederingarne rätt illa åtgångna sympatierna för Tyskland genom dem bringats att fullständigt upphöra, behöfver knappast sägas. I Sverige hafva ju känslorna af inbördes släktskap och gemensamma intressen utåt varit vida starkare, men äfven hos oss finns det en gräns för påfrestningarne. Sanningen att säga var det väl icke många, som ville tro de första underrättelserna om en kajslerlig tysk kurir, som reste i bomber, och när meddelandena sedan fingo en fasthet, som icke tillät vidare tvifvelsmål, uppstod det en känsla af obehag, hvartill vi tidigare under kriget knappast känt motstycke. Med spänd väntan motser man också den förklaring, som väl från tysk sida icke kan uteblifva, och hoppas lifligt, att den måtte varda sådan, att den icke nödgar till afbrytande af det internationella samkvämet. Redan det för närvarande med visshet konstaterade är emellertid af beskaffenhet att skapa ett misstroende mot Tyskland och hvad tyskt är, hvilket är för förklarligt för att vara ägnadt att göras till föremål för beklaganden. Med innerlig värme skola de små neutrala nordiska folken emellertid sammansluta sig till inbördes stöd och skydd i den vanskligaste tid de hittills genomlevat.

Under sista juniveckan voro händelserna i Ryssland åter ganska uppseendeväckande. Af underrättelserna framgick, att de oppositionella och pacifistiska elementen, som bilda det s. k. bolschevikernas parti eller ungefär hvad vi skulle kalla vänstersocialisterna, fortfarande göra positionen osäker för regeringen och äfven hotar arbetare- och soldatrådens organisation med sprängning. Varnade af ett ytterst allvarligt tillbud, som kunde ha tändt inbördeskrigets låga på fullt allvar, tillgrep regeringen kraftiga åtgärder mot bolschevikerna och tycktes åtminstone tills vidare vara situationens herrar. Äfven från det borgerliga hållet sammandrog sig ett hotande åskmoln, i och med att duman började framträda med anspråk på att få göra sin makt gällande. Den i Petrograd församlade allmänna kongressen af arbetare- och soldatråd för hela Ryssland, förklarade emellertid duman upplöst, och något motstånd förmärktes icke från dennas sida. Ett kanske viktigare resultat af den nämnda kongressens förhandlingar var den fredsresolution som fattades, i korthet af innehåll, att den internationella kapitalismen velat kriget, att den internationella demokratin ensamt kan återinföra fredliga förhållanden, att separatred vore den största olycka och att frågan om en rysk offensiv får lösas endast ur rent militär synpunkt. — Den ryska regeringen har nu bestämt, att valen till den konstituerade nationalförsamlingen skola äga rum den 30 sept. och folkrepresentanterna mötas den 13 oktober. De separatistiska strömningarne kommo till uttryck i en lithauisk "landtdag" och en ukrainsk kongress, på hvilka kraf uttalades om de resp. folkens själfständighet.

I Österrike föll *Clam Martinic* på de slaviska gruppernas motstånd. Den nya regeringen under *von Seiders* ledning har en utpräglad provisorisk karaktär. I ungerska kammaren framlade den nye ministerpresidenten *Esterhazy* sitt regeringsprogram, hvars främsta punkt utgör en demokratisk rösträttsreform, mot hvilken Tiszapartiet med all makt gör front. Det unga österrikiska kajsarparet anträdde en resa till München och Stuttgart, hvars politiska betydelse tydligt framgick af den medföljande svitens sammansättning. I England offentliggjordes en rapport om de undersökningar rörande det mesopotamiska fälttåget, som den särskilda kommissionen företagit. Kommissionens afslöjanden har framkallat en våldsamt förbittring mot ledarne och de ansvarige för denna expedition, i alla afeenden illa förberedd.

Förenata Staternas mot de neutrals riktade exportpolitik börjar nu klart framträda i och med upprättandet af ett "exportråd" och ikraftträdandet af Wilsons "embargo act", som kommer att införa licens-tvång i fråga om snart sagdt alla amerikanska varor.

Grekland, som nu kommit i Venizelos händer, bröt förbindelsen med centralmakterna och har därmed inträdt definitivt i de krigförandes led.

I de skandinaviska länderna upplefde man en mycket obehaglig och på opinionen starkt inverkan sensationshistoria genom upptäckten af en tysk bombkomplot i stor stil. — Se vidare härom å sid. 648.

De militära operationerna erbjödo ringa intresse. På västfronten antecknades en engelsk framryckning i Lens-afsnittet, därvid trupperna eröfrade tyska ställningar på en bredd af 2 mil och ett djup af ca 1,000 meter och ytterligare ett stycke eröfrad terräng norr om Gavrelle. Fransmännen satte sig i besittning af ett underjordiskt verk, kallat Drakålan, och tyskarne rapporterade framgångar vid Chemin des Dames och i slutet på veckan en lyckad framstöt vid Malaucourt på västra Meusestranden. På italienska fronten återfögo österrikarne ställningar som förlorades i Sukanadalen och togo samtidigt 1,800 fångar.

Efter fotografi.
 GENERAL PERSHING, BEFÄLHAFVARE ÖFVER DEN FÖRSTA AMERIKANSKA TRUPPSTYRKAN TILL V STFRONTEN, ANKOMMER TILL LIVERPOOL. Fr. v. General Pershing, amerikanske ministern i London, mr Page, amer. amiralen Sims som konvojerat transportfartygen, eng. krigsministern lord Derby; fältmarskalken viscount French.

EN DANSK MINISTERKRIS.

Till portr. å sid. 652.

Som man erinrar sig lyckades för någon tid sedan de konservativa och moderatliberala partierna genomdrifva, att den sittande radikala regeringen förstärktes med tre s. k. kontrollministrar: högermannen godsägare Rottböll, f. konseljpresidenten J. C. Christensen ur "Venstre" samt socialdemokraten Stauning. Den sistnämnde har trots sin ställning som minister ansett sig kunna deltaga i förarbetena för den planerade socialdemokratiska fredskonferensen och äfven haft vissa offentliga uttalanden i utrikespolitiska frågor, som han gärna kunnat låta vara ogjorda. Detta tog nu danska högern till anledning att kräva hans afgång i den formen, att den begärde *sin* kontrollminister, hr Rottbölls utträde ur ministären, därest hr Stauning icke ersattes af annan man. Den sistnämnde var emellertid, lika litet som det socialdemokratiska partiet, benägen för demission, och för att undgå en valstrid, hvori ömtåliga utrikespolitiska frågor lätt kunde komma att indragas, förmädde kung Christian Rottböll att kvarstanna. Nu utslöts denne ur det konservativa hufvudpartiet, så att i närvarande stund är hr Rottböll kontrollminister som representant för ett parti, hvilket han icke tillhör! I sammanhang med hr Rottbölls utslutning lämnade å andra sidan flera af högerns bästa män, bl. a. greve Mogens Friis, den konservativa partiorganisationen. Förmod-

ligen skola högerns ansträngningar att åstadkomma nya val på den nya vallagens grund icke upphöra, förr än de kröntes med framgång. Det är ju i verkligheten endast världskriget, som hittills hindrat detta. I sig själf är krafvet på nya val efter den stora representationsreformen en fullt berättigad önskan.

Till illustr. å sid. 652.

Den till Stockholm utlysta *socialdemokratiska fredskonferensen* har ännu icke kunnat upptaga sina förhandlingar, i det att en del af de för resp. länder utsedda delegationerna ej hunnit anlända. De talrika konferensdeltagare, som redan funnit sig, äro upptagna af lifliga öfverläggningar, hvilka dock ännu hafva formen endast af enskilda sammanträden mellan den skandinavisk-holländska kommittén och de enskilda delegationerna.

INNEHÅLL

Den nye civilministern Walter Murray (biografi och helsidesporträtt). — Konungens första besök i Eksjö. — De senaste flygolyckorna. — De uppseendeväckande splon- och bombhistorierna i de nordiska länderna. — Danska ministerkrisen. — Offentlig konst. — Den strandade torpedkryssaren Claes Ugglå. — Schackkongressen i Kristiania. — Världskriget. — Bilder till dagskrönikan. — Veckans porträttgalleri.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjödes vid laga påföljd.
För Berättelser och Historietter gäller ovilkorligt förbud.